

О Б Щ И Н А Ш У М Е Н

9700 гр. Шумен, бул. "Славянски" № 17, тел./факс: 054/800400,
e-mail: mayor@shumen.bg, <http://www.shumen.bg>

ОТЧЕТ

на

Община ШУМЕН за изпълнение на мерките, заложи в плана за действие към Програма за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за фини прахови частици (ФПЧ₁₀) в атмосферния въздух на територията на Община Шумен с период на действие 2018-2022 г. през 2022 година

Програмата за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за фини прахови частици (ФПЧ₁₀) в атмосферния въздух на територията на Община Шумен е с период на действие 2018-2022 г. Тя е приета с решение № 929 по протокол №38 от 29.11.2018 г. от Общинския съвет – Шумен.

Съгласно чл. 27, ал.2 от Закона за чистотата на атмосферния въздух кметовете на общини ежегодно до 31 март внасят в общинските съвети отчет за изпълнението на програмите.

Намалението на броя на превишенията на нормите за вредни вещества и на средногодишните нива на замърсителите се оценява за предходната календарна година на база средната стойност на регистрирания брой превишения на нормите за вредни вещества и на средногодишните нива на замърсителите за последните три календарни години. Оценката се извършва от РИОСВ-Шумен в срок до 30 април на текущата година.

С писмо рег.№ ОА-1133 от 29.03.2022 г. Директорът на РИОСВ-Шумен е уведомил Община Шумен, че изпълнението на мерките от програмата за 2021 г. са довели до намаляване на броя превишения на СДН за ФПЧ₁₀. В тази връзка, изискването на чл.27, ал.6 от Закона за чистотата на атмосферния въздух за Община Шумен се счита за изпълнено.

Предвид продължаващото регистриране на нивата на ФПЧ₁₀ над установените норми Директорът на РИОСВ-Шумен обръща внимание за стриктна организация по отношение прилагането на формулираните в програмата на Община Шумен мерки, чието изпълнение ще доведе до намаляване на нивата на замърсителя във възможно най- кратък срок.

1. Оценка на качеството на атмосферния въздух през 2022 г.

Данните, които се получават от Автоматичната измервателна станция (АИС) „Шумен“, са за концентрациите на ФПЧ₁₀, серен диоксид, азотен диоксид и озон при непрекъснат 24-ри часов режим на работа. Едновременно с това се дават данни за средночасови (СЧ), среднодневни (СД) и годишни периоди (Г). За град Шумен е установено превишаване на среднодневните норми единствено по показател фини прахови частици с големина под 10 микрона (ФПЧ₁₀).

Стойности на средномесечната и средногодишната концентрации на ФПЧ₁₀

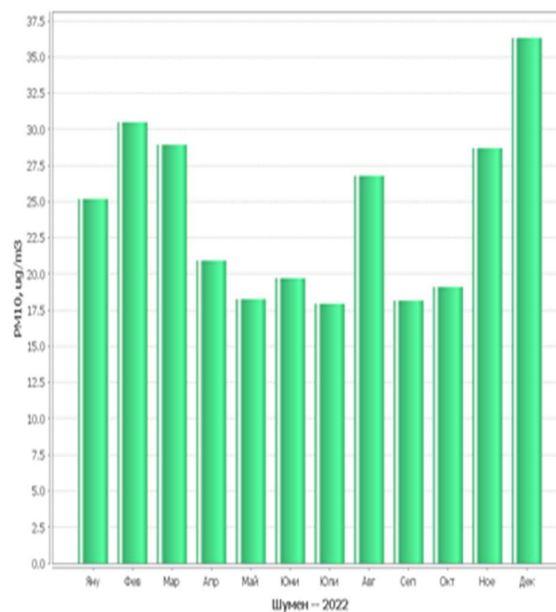
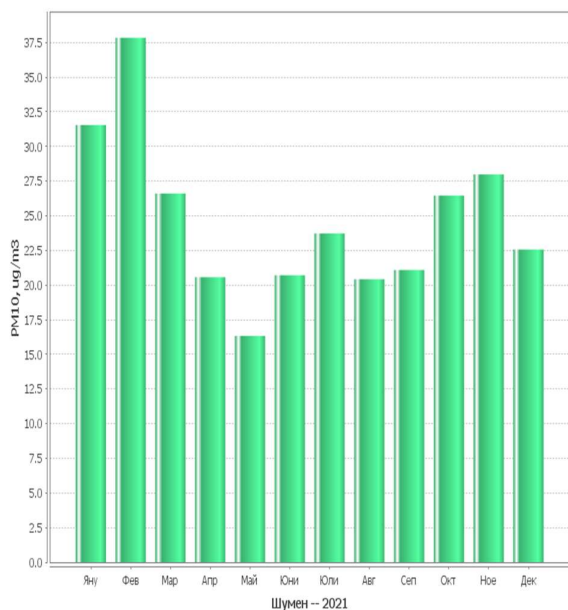
Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2020	45.61	33.30	37.76	22.82	17.35	20.28	19.17	18.52	21.11	22.45	36.80	28.14	26.93
2021	31,54	37,84	26,60	20,56	16,33	20,70	23,73	20,42	21,08	26,45	27,98	22,56	24,61
2022	25,19	30,50	28,94	20,93	18,26	19,71	17,95	26,79	18,17	19,11	29,70	36,33	24,19

През 2022 г. средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀ е **24,19** $\mu\text{g}/\text{m}^3$, т.е. под средногодишната норма (СГН) от $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Запазена е тенденцията на намаляване на средногодишните стойности през последните години. Наблюдава се намаляване на броя на превишенията на среднодневната норма от $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ и долния оценъчен праг (ДОП), но има повишаване на броя превишения на горния праг (ГОП) – 60 бр. за 2022 г. при 48 за 2021 г.

Данни за превишенията на допустимите норми на ФПЧ₁₀

Период:	2020	2021	2022
Станция: ШУМЕН			
Показател: Фини прахови частици < 10μm (PM10)			
Мерна единица: $\mu\text{g}/\text{m}^3$			
Брой валидни СЧ данни:	8773	8550	8631
% регистрирани СЧ данни:	1	1	1
Максимална СМ концентрация:	45.61	37.84	36.33
ПС за СДН:	50	50	50
Брой превишения на ПС за СДН:	31	18	14
ГОП:	35	35	35
Брой превишения на ГОП (горен оценъчен плаг):	67	48	60
ДОП:	25	25	25
Брой превишения на ДОП (долен оценъчен праг):	142	135	121

Графики на средномесечните стойности на ФПЧ₁₀ за 2021 и 2022 година

Информация за превишенията на денонощните стойности на ФПЧ₁₀ за 2022 година

Дата	Измерена стойност	Пъти превишение
15.03.2022	57,73	1,2
16.03.2022	63,89	1,3
31.03.2022	52,64	1,1
01.04.2022	69,26	1,4
25.08.2022	64,50	1,3
28.08.2022	56,93	1,1
12.11.2022	61,59	1,2
30.11.2022	51,23	1,0
09.12.2022	62,74	1,3
21.12.2022	66,61	1,3
22.12.2022	86,26	1,7
23.12.2022	104,04	2,1
30.12.2022	58,92	1,2
31.12.2022	61,11	1,2

От съществено значение за разсейване на емисиите в атмосферния въздух са метеорологични условия – скорост на вятъра, мъгла, температурна инверсия, влажност на въздуха. Съчетанието на тихо време, трайни мъгли и ниски температури води до увеличение на средночасовите, а от там и на среднодневните стойности на ФПЧ₁₀.

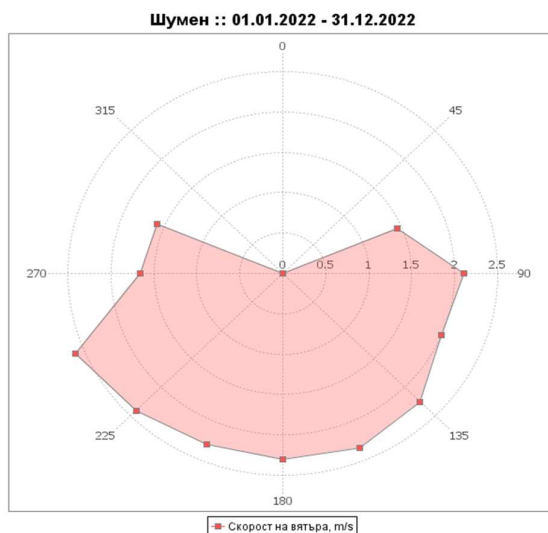
2. Информация за факторите, които влияят върху качеството на атмосферния въздух

Представени са усреднени данни от АИС – Шумен на:

- Скорост /WS/ (m/s) и посока /WD/ на вятъра

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2020	2,57	2,84	2,55	2,39	2,42	2,26	2,13	2,15	2,03	1,98	2,07	2,29	2,30
2021	2,60	2,48	2,58	2,31	2,47	2,20	2,17	2,07	2,12	2,02	2,25	2,58	2,32
2022	2,96	2,53	2,75	2,50	2,23	2,16	2,22	2,16	2,22	1,97	2,12	2,15	2,33

Роза на ветровете в гр. Шумен

➤ температура и влажност на въздуха

Средномесечни температури (t°C)

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2020	1,1	3,9	6,6	9,7	14,4	18,6	21,2	21,4	18,2	12,9	4,6	3,7	11,4
2021	1,4	2,9	3,1	7,9	14,9	17,6	22,0	21,7	15,8	8,7	6,9	2,5	10,5
2022	0.9	3.3	2.3	9.8	15.1	19.0	21.7	22.6	16.3	12.0	7.8	2.6	11.1

Относителна влажност (UMR) в %

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2020	46,0	49,7	48,4	30,0	46,7	54,8	39,8	44,4	45,3	62,6	65,6	85,3	51,6
2021	70,1	58,6	54,4	48,3	46,2	65,0	44,4	45,3	40,8	66,8	68,2	70,5	56,6
2022	49.9	50.4	39.8	46.8	47.5	55.7	37.0	40.3	47.9	47.2	71.7	75.2	50.8

➤ Слънчева радиация /GSR/ с мярна единица - W/m2

Режимът на слънчевата радиация е един от основните фактори, определящ състоянието на устойчивост на атмосферата, а от там и на условията за разпространяване на замърсителите.

Година	Яну	Фев	Мар	Апр	Май	Юни	Юли	Авг	Сеп	Окт	Ное	Дек	СГ
2020	72,7	89,2	121,1	195,7	194,2	214,7	233,3	199,4	163,1	100,0	72,1	42,8	141,6
2021	61,1	93,1	124,5	166,6	208,0	186,5	236,5	207,3	144,4	80,7	72,2	53,3	136,2
2022	70.3	95.1	130.2	168.4	229.7	209.9	241.2	192.1	164.4	111.9	65.1	57.7	144.8

3. Изпълнение на заложените в програмата мерки по приоритети

Приоритет 1. Намаляване на емисиите от битовия и обществен сектор, отопляещ се с твърдо или течено гориво

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018-2022г.	Разход-вани средства /лева/	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_o_1_01	Проучване за определяне на броя домакинства, които се отопляват на дърва и въглища	35820	Община Шумен	Проведено социологическо проучване сред 802 бр. домакинства
Sh_r_1_07	Спазване на задължителни изисквания за енергийна ефективност при въвеждане в експлоатация на нови сгради	В зависимост от мащаба на реализираните проекти	Община Шумен	Издадени са 125 броя удостоверения за регистриране въвеждане в експлоатация нови строежи, за 66 бр. от които са приложени мерки за енергийна ефективност
Sh_old_2_08	Провеждане на информационни кампании сред населението за замяна на отоплението с твърдо гориво с алтернативни горива	-	Община Шумен	На интернет страницата на Общ. Шумен е публикувана информация за изискванията към дървесината за битово отопление

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018-2022г.	Разход-вани средства /лева/	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_old_1_10	Смяна на горивната база на обществените сгради отопляващи се на течни и твърди горива чрез преминаване на природен газ или отоплителни уреди с висока степен на изгаряне.	13 672	Община Шумен	Подмяна на отоплителната система в 2 бр. обществени сгради

По данни на „АРЕСГАЗ“ ЕАД през 2022 г. в град Шумен е изградена газопреносна мрежа с дължина 5169,72 метра.

На природен газ са преминали нови 145 броя битови абонати и 9 броя обществено-административни и търговски сгради.

Приоритет 2: Намаляване емисиите от транспорта

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018г. – 2022г.	Разход-вани средства /лева/	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_f_2_18	Разширяване на „синя“ зона. Въвеждане на еко стикер	369824	Община Шумен	657 634 броя събрани такси Не е въведен еко стикер
Sh_o_1_19	Забрана за движение за товарни автомобили по определени улици	-	Община Шумен	2 броя; 4 км-дължина на улиците със забрана за движение на товарните автомобили Не са въведени нови ограничения
Sh_o_1_21	Ограничаване достъпа на тежкотоварни автомобили в ЦГЧ – пътни знаци; използване на алтернативни пътища и обходни улици. (бул. “Симеон Велики“, „Мадара“, „Велики Преслав“, „Ришки проход“, пл. „Оборище“, „Ал. Константинов“)	28600	Община Шумен	Издадени 15 удостоверения за определяне на маршрут за движение извън ЦГЧ на тежкотоварни автомобили, транспортиращи строителни отпадъци и земни маси от строителни обекти
Sh_o_2_25	Изготвяне и реализация на проект за преразпределяне и оптимизация на паркоместата съобразно необходимостта и възможността на отделните градски части	17993	Община Шумен	Има изготвен проект – 1 брой
Sh_t_2_27	Оптимизиране организацията на работата на светофарите на светофарно регулирани натоварени кръстовища с цел избягване на струпване на автомобили работещи на ниски обороти	79600	Община Шумен	Приет и реализиран проект „Зелена вълна“ Поддържа се ежегодно Въведен „умен“ светофар
Sh_f_1_33	Изграждане и въвеждане в експлоатация на общинска система за отдаване под наем на велосипеди /10 броя и 2 бр. зарядни станции/ и електрически велосипеди -5 броя и 1 брой зарядна станция	-	Община Шумен	Сключен меморандум за предоставяне под наем на електрически тротинетки

Приоритет 3: Намаляване на праховите емисии от уличните платна и откритите площи

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018г. – 2020г.	Разходвани средства /лева/	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_old_1_35	Редовно (по изготвен график) измиване на улиците с най-високо ниво на запрашеност	39876	Община Шумен	Ежемесечно се представят протоколи и отчети от почистващите фирми
Sh_old_1_36	Приоритетно почистване (миене) на всички улици от централната регулация и най-натоварените основни улици по предварително изготвен график.	5310	Община Шумен	Към ежемесечните отчети от почистващите фирми се прилага информация по дати и улици
Sh_old_1_38	Постоянна поддръжка на пътната мрежа (своевременно извършване на ремонтни работи) и поддържане на техническа изправност на настилките на уличната мрежа. Едновременна програма на ремонтите по подземната инфраструктура и качествено възстановяване на пътната настилка.	110688	Община Шумен	41225 кв. м Цялостна подмяна и изкърпване на улична настилка; Съставени 159 бр. протоколи за възстановяване на настилки след разкопаване На 3 бр. улици са реализирани съвместени СМР на улична настилка и подземна ел. и ВиК инфраструктура
Sh_old_2_39	Изготвяне и реализация на проекти за ремонт/ реконструкция на уличната мрежа	3950211	Община Шумен	3 броя приети и реализирани проекта
Sh_old_2_40	Навременно премахване на останалото от зимата опесъчаване	23000	Община Шумен	Към ежемесечните отчети почистващите фирми прилагат информация по дати и улици
Sh_old_1_41	Зимно снегопочистване със специализирани препарати.	273454	Община Шумен	Към ежемесечните отчети почистващите фирми прилагат подробна информация за реализираните дейности
Sh_o_2_42	Изготвяне на графици и контрол за изпълнението им за поддържане чистотата на местата за обществено ползване, чрез миене, метене, сметосъбиране и сметоизвозване.	3129535	Община Шумен	Изготвени графици Извършва се ежемесечен контрол по изпълнението им
Sh_old_2_47	Ежегодна поддръжка на зелените площи, с подходяща /характерна/ дървесна и храстова растителност и добавянето на нова при необходимост.	9666121	Община Шумен	Косене, плевене, поливане, оформяне на корони на дървета и храсти

Приоритет 4: Намаляване на емисиите в резултат на провеждане на строително ремонтни дейности

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018г. – 2020г.	Разходвани средства /лева/	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_o_2_51	Контрол върху предоставено ползване "тротоарни платна" при строителни и ремонтни дейности	2300	Община Шумен	води се регистър 109 бр. издадени разрешения
Sh_old_1_52	Контрол на изхвърлянето на строителни отпадъци с оглед избягването на формиране на нерегламентирани сметища.	28398	Община Шумен и РИОСВ – Шумен	За всяка проверка се съставя констативен протокол За констатирани нарушения са издадени 22 бр. НП

Приоритет 5: Намаляване на емисиите на ФПЧ₁₀ от промишлената дейност

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018г. – 2022г.	Разходвани средства /лева/	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_old_2_54	Съвместен контрол с РИОСВ на емисиите от неподвижни източници, при получени жалби и сигнали	-	РИОСВ Шумен Община Шумен	Не е възниквала необходимост

Мярка отнасяща се до всички приоритети

№ и Код	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух в Община Шумен, 2018-2022г.	Разходвани средства /лева/	Отговорен за изпълнението	Индикатори
Sh_o_1_56	Публикуване на актуални данни за КАВ на интернет страницата на Община Шумен	-	Община Шумен	Осигурен е достъп до Ежедневен бюлетин за качеството на атмосферния въздух в страна, публикуван на интернет страницата на ИАОС

Легенда:

Sh(Шумен) _ **o** – организационна; **i** – информационна; **t** - техническа; **r** – регулаторна; **f**- фискална; **old**- мярка от предходна програма;